

ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ἐν τῶν ἀξιολόγων μνημείων τοῦ μεσαιωνικοῦ ἡμῶν βίου εἶνε καὶ τὸ φραγκικὸν φρούριον, ὅπερ ὑψοῦται ΒΑ. τῆς νῦν πολίχνης καὶ πεδιαδος τῶν Καλαβρύτων ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου, κωνοειδῶς ἀπὸ τῆς πεδιάδος εἰς ὕψος 400 περίπου μέτρων ὑψομένου, ἀποσχιζομένου δὲ διὰ τινος διαμέσου χαμηλώματος (διασέλου) ἀπὸ ὑψηλοτέρου ἐλατηθριθοῦς βουνοῦ, ὅστις, Πριόνι ἐκ τοῦ σχήματος καλούμενος, διὰ τῶν πρὸς Α. καὶ Ν. διακλαδώσεων αὐτοῦ σχηματίζει τὰ ὑψίπεδα τοῦ Ἐηροκάμπου καὶ τῶν Σουδενῶν καὶ ἄλλας ἀγόνους κοιλάδας ἀποτελοῦσας τὰς ὑπερίεας τῶν Ἀροανίων (Χελμοῦ), ἐν ᾧ πρὸς τὰ ΝΔ. ἄλλος βουνὸς καὶ τοῦ Πριονίου ὑψηλότερος, ὡσαύτως δὲ πλήρης ἐλατῶν, ἡ νῦν Βελιὰ, τὸ ΒΔ. οἰοῦναι προπύργιον τῶν Ἀροανίων, διαχωρίζει τὴν ὑψηλὴν καὶ εὐφορον πεδιάδα τῶν Σουδενῶν ἀπὸ τῆς πολὺ χαμηλοτέρας τῶν Καλαβρύτων.

Ἀποπτον δ' ἐκ τῶν πέριξ τὸ φρούριον τοῦτο καὶ ὅλως ψιλὸν δένδρων φαίνεται μακρόθεν ὡς ἐν τῇ τοῦ λόφου κορυφῇ στεφάνην ποτηρίων ἀποτελοῦν. Οὕτω δ' ἔχει οἰοῦναι ἐπικολληθῆ ἄνω βράχου ἀπροσίτου καὶ δὲν παρέχει εἰς αὐτὸ εἰσόδον εἰ μὴ μόνον ἡ ΒΑ. αὐτοῦ πλευρὰ, καὶ αὕτη δυσχερεστάτη μὲν, ἀλλὰ μόλις λεανθεῖσα δι' ἀτραποῦ μέχρι τῆς πρὸς Β. κειμένης πύλης· οὐδὲ δύναται τις ἄλλοθεν ν' ἀναβῆ εἰμὴ δι' ἐκείνης, καίτοι εἰσι ταυὴν καὶ σημεῖα ἐν τῷ πέριξ τείχει, δι' ὧν, βωγμῶν ἐπ' αὐτοῦ γενομένων, δύναται τις ν' ἀναρριχηθῆ, ἀλλὰ λίαν ἐπικινδύνως. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ σχηματίζεται ἐν ἡρέμα ἐπικλινὲς ὀροπέδιον, ἐμβαδοῦ 25 περίπου στρεμμάτων, ὅση περίπου καὶ ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἀκρόπολις, κατειλημμένον ὑπ' ἐρείπιων οἰκιῶν, ὁποίας ὑπὲρ τὰς 50 δύναται τις ν' ἀναμετρήσῃ ἐν τοῖς θεμελίοις ἐτι σωζομένας, καὶ εἶνε πιθανώτατον ὅτι πάντες οἱ Φράγκοι εἶχον τὰς κατοικίας αὐτῶν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, τῶν ὑπηκόων μόνον οἰκούντων ἐν τοῖς πέριξ.

Τὸ δ' ἐξωτερικὸν αὐτοῦ τεῖχος, πχὺ εἰς μέτρον περίπου, εἶνε ἀσβεστόκτιστον καὶ λίαν στερεόν, ἐν πλείστοις μάλιστα σημείοις καὶ εἰς μέτρων τινῶν ὕψος διατηρεῖται· ἡ δ' ἐξωτερικὴ αὐτοῦ ἐπιφάνεια, καθ' ὅσον ἀνυψοῦται, περιέργως κλίνει πρὸς τὰ ἔνδον, ὑπόκυρτος οὕτω χάριν ἀσφαλείας καθισταμένη, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἐπάλλεων ἔχνη φαίνονται. Διακρίνονται δ' ἐτι καὶ δεξαμεναὶ περὶ τὰς τέσσαρας ἡμίπτωτοι καὶ δύο ἀξιόλογοι πύργοι ἐν μέρει, ἐγγὺς ἀλλήλων,

ἐν τῇ Α. ἐσχατιᾷ, ὧν ὁ μὲν ἕτερος ἐπ' αὐτῶν τῶν τοῦ τεῖχους ἐπάλλεων πρὸς τὸ Πριόνι, ὁ δ' ὀλίγον ἐνδοτέρω αὐτοῦ διὰ τεχνητοῦ ὄγκου χώματος καὶ λίθων κωνοειδῶς ὑψούμενος. Ἐπίσης δὲ διακρίνεται ἤδη ἡ Α. πλευρὰ τῆς κυρίας πύλης, ἐνδοθεν τῆς ὁποίας καὶ πέτρα ἐσκαλισμένη καὶ κοιλανθεῖσα δίκην φρέατος, εἰς βάθος ἡμίσεος μέτρου.

Καὶ ἄλλα δ' ἄξια λόγου παρέχει ἡ ἄκρα αὕτη, καὶ μάλιστα μαγευτικὴν κάτοψιν· διότι καθορῶνται ἀπὸ τῆς κορυφῆς εὐκρινέστατα τὸ Μέγα Σπήλιον, ἡ Κερπινή, τὸ Βραχνίον ἡ Ἀγ. Λαύρα, ἡ Βυσωκᾶ, τὰ Καλαβρυτα καὶ ἄλλα τινὰ χωρία, ἐτι δ' ἡ Βελιὰ καὶ ὁ Χελμὸς μεγαλοπρεπῶς ὑπερψοῦμενος καὶ μακρόθεν ὁ Ἐρύμανθος πρὸς Δ. καὶ ἡ Κερύνεια πρὸς τὰ ΒΔ.

Τοῦ δὲ Πριονίου τὸ πρὸς τὸ φρούριον πέρας, Τρεμουλᾶς ἤδη καλούμενον ἀπὸ τῶν Φράγκων χωροδεσποτῶν de la Tremouille, φέρει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐλατῶν καὶ μικρὰ λείψανα ἄλλου φρουρίου μικροτέρου, δηλ. τοῦ φρουρίου Τρεμουλᾶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ βουνός.

Τὸ εἰρημένον λοιπὸν φρούριον τῶν Καλαβρύτων, τὸ Κάστρο, ὡς νῦν λέγεται, ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Φράγκων κατακτητῶν τοῦ Μωρέως μετὰ τὸ 1208 μ. Χ. Διότι τότε, ὡς τὸ χρονικὸν τῶν ἐν Μωρέᾳ πολέμων τῶν Φράγκων διηγεῖται, ἐκ τῶν πολλῶν βαρωνιῶν, εἰς ἃς διηρέθη τὸ πριγκηπάτον τῆς Ἀχαΐας ἢ Πελοποννήσου, μία ἦτο καὶ ἡ τῶν Καλαβρύτων, ἧτις ἐδόθη εἰς τὸν βαρῶνον Raoul de Tournay, διοικοῦντα τὴν χώραν μετὰ 12 ἱπποτικῶν φεούδων, δηλ. μικροτέρων περιφερειῶν, ὑπ' ἱπποτῶν διοικουμένων καὶ ὑπὸ τὸν βαρῶνον ὑπαγομένων.

Τὸν μισερὸν Ῥοῦ ντὲ Ντουρνᾶ ἐπρόνοιασεν ὡσαύτως

Νὰ ἔχῃ τὰ Καλαβρυτα, καὶ εἰς δεκαδύο

(στίχ 48).

Ὁ βαρῶνος λοιπὸν de Tournay μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν Φράγκων ἐκτίσαν τὸ φρούριον τῶν Καλαβρύτων, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς ἔδρα αὐτῶν καὶ ἀκρόπολις, ἀφ' ἧς διέκουν τὴν ὅλην βαρωνίαν· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ φεουδάρχαι ἱππῶται ὅμοια, ἀλλὰ μικρότερα φρούρια ἐν τοῖς ἐαυτῶν διαμερίσμασι κατεσκευάζον, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἰσιν ἐν τῇ τῶν Καλαβρύτων ἐπαρχίᾳ, οἷον ἐν Τριποτάμοις, ἐν Μαζεῖοις, ἐν Καστελλίῳ, ἐν Σκουπίῳ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ ἄγ. Ἀθανασίου, καὶ ἄλλα· ὡς καὶ μικροὺς πυργίσκους ἐπὶ κορυφῶν βουνῶν, ἐφ' ὧν φύλακας τοποθετοῦντες ἠδύναντο νὰ συνεννοῶνται μετὰ τοῦ κέντρου τῆς βαρωνίας ἢ διὰ φωνῆς ἢ διὰ φρυκτωριῶν περὶ παντὸς ἐνδεχομένου κινδύνου.

Τὸ αὐτὸ δὲ χρονικὸν καὶ ἄλλων δύο de Tournay δεσποτῶν τῶν Καλαβρύτων μνημονεύει, ὧν ὁ μὲν (στ. 160) Ἰωάννης de Tournay (Τζᾶν τοῦ Τουρνᾶ), τῷ 1268 μετέβη μετὰ τοῦ

πρίγκηπος τοῦ Μωρέως Γουλιέλμου, τοῦ δεσπότη τοῦ τῆς Ἀκοθας καὶ πολλῶν ἄλλων δεσποτῶν γάλλων τοῦ Μωρέως εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀνδραγαυικοῦ Καρόλου κατὰ τοῦ Κορραδίνου, αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ὁ δὲ Γοδωφρέδος de Tournay,

Ὁ μισέρ Τζεφρὲς τὸ ἐπίκλην ντε Τουρνάε
(στ. 190)

μετέβη εἰς Ναύπλιον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ γάμου τῆς Ἰσαβέλλης τοῦ Βιλλεαρδουίνου μετὰ τοῦ Florent de Hainaut, ὠδήγησε ταύτην τὴν πριγκηπισσαν εἰς Μωρέαν καὶ ὑπῆρξεν ἐξ ἐκείνων, ὅσοι ἐδέχθησαν τὸν ὄρκον τοῦ Florent de Hainaut, ὡς πρίγκηπος τοῦ Μωρέως, καὶ ὑπεστήριξαν αὐτὸν ἐν τῇ διοικήσει τοῦ πριγκηπάτου (στ. 193).

Ἰδοὺ λοιπὸν τρεῖς τοῦλάχιστον γενεαὶ de Tournay, Ραούλ, Ἰωάννου καὶ Γοδωφρέδου, ὡς δεσποτῶν Καλαβρύτων. Κατόπιν ὁμῶς φαίνεται ὅτι ἀπεσθῆσθη δι' ἔλλειψιν ἀρρένων κληρονόμων ἢ οἰκογένειαι αὕτη, καὶ ὅτι ἡ βικωνία τῶν Καλαβρύτων περιήλθεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν de la Tremouille, ἧτις πρότερον ἦρχεν ἐν Χαλανδρίτῃ.

Μισέρ Ῥουμπέρτον δὲ Τρέμουλα τέσσαρα φέη ἐδῶκαν τὴν Χαλανδρίτσαν ἔκτισε καὶ ἀφέντην τὸν ἐλέγαν
(στ. 46)

Ἦτω δὲ καὶ αὕτη ἀφῆκεν ἐνταῦθα ἴχνη ἐαυτῆς διότι τὸ ἐν Τρέμουλα μικρὸν φρούριον ὑπ' ἐκείνων κτισθὲν ἄνω καὶ ἀπέναντι τοῦ μεγάλου καὶ πρὸς ἀσφαλεστέρην αὐτοῦ ἄμυναν, φέρει τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Ἐμειναν δ' ὑπὸ τοὺς Φράγκους τὰ Καλάβρυτα περὶ τὰ 120 ἔτη ἀνακτηθέντα κατόπιν ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν στρατηγῶν τοῦ Μισθρά.

Ἐκ δὲ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως τῆς συμβάσεως τῷ 1460, καθ' ἣν ὁ τελευταῖος ἄρχων τῶν Καλαβρύτων Δόξα ἐνδόξως ἀμυνόμενος συνελήφθη ζῶν καὶ ἐλεπίσθη οἰκτρῶς, ἀναφέρεται ἡ ἐξῆς λαϊκὴ παράδοσις: ὅτι δηλ. μία βασίλοπούλα, ἴσως κόρη τοῦ Δόξα, εἶχε πέση ἐκ τοῦ φρουρίου πολιτοκρουμένου ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὅτι εἶχε σφαγῆ ὑπ' αὐτῶν καὶ ὅτι μία μεγάλη πλάξ λιθίνη κεῖται εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ βράχου, ἐφ' οὗ εἶνε ἐκτισμένον τὸ φρούριον τῶν Καλαβρύτων, κεχωσμένη, ἧτις ἐδείκνυε τὸν τόπον τῆς πτώσεως καὶ τοῦ θόνου.

Ἀπὸ δὲ τῶν δυτικῶν ὑπαιρειῶν τοῦ φρουρίου μέχρι τοῦ νῦν πολιχνίου τῶν Καλαβρύτων ἐπὶ τῆς κατωφερείας, εἰς διάστημα εἰκοσι περίπου λεπτῶν τῆς ὥρας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν εἰς σίτον συνήθως σπειρομένων ἀγρῶν φαίνονται ἴχνη οἰκοδομιῶν καὶ λίθοι κατὰ χώραν οἰκοδομικῶν ἀρχαϊκῶς λελαζευμένοι. Τὸ δὲ νῦν Παληοπήγαδον, πηγὴ καθαροῦ καὶ καλοῦ ὕδατος κατωτέρω τοῦ μέσου τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ φρουρίου εἰς τὰ Καλάβρυτα κειμένη, καθὼς καὶ αἱ τῆς ἄνω

συνοικίας τῆς νῦν πολιχνῆς ἀναβλύζουσαι, κατὰχοσι τὰ ἑαυτῶν ὕδατα δι' ὀχετῶν τεχνητῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τὸ φρούριον καὶ πρὸς Δ. αὐτοῦ περιοχῆς, ἀφ' ἧς φαίνεται ὅτι ὑδρεύοντο καὶ οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ Φράγκοι ἐν ξηρασίᾳ τῶν ἐν αὐτῷ δεξαμενῶν.

Ἐκ τοῦ ὑγεινοῦ δὲ τοῦ κλίματος ἐπὶ τε τοῦ φρουρίου καὶ τῆς πρὸς Δ. αὐτοῦ κατωφερείας, ἐν ἀντιθέσει μάλιστα πρὸς τὸ νοσηρὸν καὶ ἐλῶδες τῆς νῦν κάτω πολιχνῆς καὶ τῆς παραποταμίου πεδιάδος, μάλιστα δ' ἐκ τῶν ἐξιχνιασθέντων σημείων ἀρχαίων οἰκοδομῶν ἐπὶ τοῦ κατωφεροῦς, ὡς εἴρηται, ἐκφράζω μετὰ πιθανότητος τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀρχαία τῶν Ἀρκαδίων Κύναιθα ἔκειτο ἐπὶ τῶν νῦν πρὸς Δ. τοῦ φρουρίου κατωφερειῶν καὶ λοφίσκων, ἢ δ' ἀκρόπολις αὐτῆς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ φραγκικοῦ φρουρίου, οὐδεὶς δ' ἄλλος χώρος ἐπὶ τῆς κοιλάδος τῶν Καλαβρύτων φαίνεται κατάλληλος πρὸς τοποθεσίαν τῆς ἀρχαίας πόλεως. Τὴν γνώμην δὲ ταύτην ἐπιρρωννύει καὶ τὸ ὅτι οὐδαμοῦ τῆς τοῦ Ἐρασίνου (τοῦ τῶν Καλαβρύτων ποταμοῦ, τοῦ κάτωθεν τῆς μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου καὶ Βουραϊκοῦ καλουμένου) κοιλάδος παρὰ τὰ Καλάβρυτα ἀνευρέθησαν ἴχνη πόλεως, ἐν ᾧ, ἂν ἡ Κύναιθα, πόλις ὀνομασθῆ μετὰ νεῶν καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων πολλῶν, ἔκειτο ἀλλοθί που, θὰ εὐρίσκοντο ἤδη ἔστω καὶ ἐλάχιστα αὐτῆς ἴχνη. Ἐὰν δ' ὁμῶς καὶ ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐν ἣ ὑπ' ἐμοῦ τίθεται, δὲν εὐρέθησαν καταφανῆ ἴχνη πόλεως, οἷα ἡ Κύναιθα, τοῦτο εὐκόλως ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπὶ τῆς θέσεως ταύτης καὶ ἐπὶ φραγκοκρατίας ἦτο καταφικημένος ὁ χώρος καὶ ἐπὶ τουρκοκρατίας ὁ ἄνω τῆς νῦν πόλεως πρὸς τὸ φρούριον, ὥστε τὰ ἴχνη τῆς ἀρχαίας πόλεως ἠφανίσθησαν ἐκ τῶν πολλῶν νέων οἰκοδομιῶν ἢ καὶ μετεβλήθησαν εἰς οἰκοδομήματα τοῦ συγχρόνου συνοικισμοῦ.

Ἡ δὲ πηγὴ τῆς Ἀλύσου ἧτις ἐθεράπευε τὴν λύσσαν κατὰ Παιουσάνην καὶ ἀπέχευε δύο σταδίους (6 λεπτά τῆς ὥρας) τῆς Κυναιθῆς, νομίζω ὅτι ἦν ἡ νῦν Καλαβρυτινὴ, εἰς τὸ ΝΔ. ἄκρον τῆς νῦν πολιχνῆς, ἢ ἄλλη τις ἐγγύς, ὡς ἡ τοῦ Κλοκίτου. Ὅλως δ' ἐσφαλμένην νομίζω τὴν ὑπὸ τινῶν παρὰ τὴν ἀγ. Λαύραν τοποθετησὶν τῆς Κυναιθῆς ἀνευ ἰχνῶν καὶ ἐνδείξεων, καὶ τότε ἡ ἐσφαλμένη εἶνε ἡ παράδοσις τῆς νῦν ὑπὸ τὴν μονὴν πηγῆς Λυσσόνερο, ὡς τῆς Ἀλύσου τῶν παλαιῶν, ἢ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἐσφαλμένον τὸ τοῦ Παιουσάνου χωρίον δύο σταδίων ἀντὶ ἴσως 22, ὅσους περίπου ἀπέχει τανῦν ἡ ἀγ. Λαύρα ἀπὸ τῆς κατ' ἐμὲ θέσεως τῆς Κυναιθῆς.

Πέριξ δὲ τῶν Καλαβρύτων καὶ ἄντρον νίτρου ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Ἐνετοί, ἀγνοοῦμενον ὁμῶς νῦν, ὡς διέσωσαν γάλλοι γεωλόγοι (Virlef κλ.).

Ῥαυτῶς δ' οὐκ ὀλίγα ἴχνη τὰ Καλάβρυτα

διασφύζουσι καὶ τῆς τουρκικῆς τυρκινίας· διότι καὶ ἔγνη καλὰ τουρκικοῦ τζαμίου, οὐ οἱ τοῖχοι καὶ ἡ τοῦ μιναρῆ βάσις μετὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ἔσω αὐτοῦ κλίμακος διατηροῦνται, ἐπὶ τῆς ἄνω συνοικίας παρὰ τὴν φερώνυμον πηγὴν (τζαμί) σφύζονται, καὶ παρ' αὐτὸ οἱ τε θόλοι καὶ τὰ ἔνδον χαμαμίου (βαλανείου) καὶ περίεξ πληθὺς ἐρειπίων οἰκημάτων τουρκικῶν καὶ ὁδοὶ λιθόστρωτοι (καλδερῖμο), καὶ πολλοὶ πύργοι κατηρειπωμένοι· ἄλλο δὲ τζαμίον ἔκειτο, ἔνθα νῦν τὸ κομψὸν δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ τὸ σεράγιον, ἀπέκτανε δὲ ἐπὶ τῆς ἐτέρας ὄχθης τοῦ διασχίζοντος τὴν πολίχνην χειμάρρου τὸ διοικητήριον.

Πλείονα περὶ τῆς ἱστορίας τῶν τόπων τούτων διαλαμβάνονται ἐν τῇ πρό τινας χρόνου ἐκδοθείσῃ ὑπ' ἐμοῦ μονογραφίᾳ «*Ἀζανιάδι*» (σελ. 67—70, 82—88, 96—106, κλπ).

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ.

ΑΝΘΗ ΚΥΚΛΑΜΙΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Γνωρίζετε τὸ Ταλλουάρ; Ἐάν ὁ καλὸς σας δαίμων σὰς ἔφευρεν εἰς Ἄνεσού, καὶ ἐάν ἐκάματε τὸν γῦρον τῆς λίμνης, θὰ παρετηρήσατε βεβαίως τὴν εὐδαίμονα γωνίαν, τὴν χλοερὰν καὶ σιγηλὴν ὅπου τὸ χωρίον τοῦτο φαίνεται ὡς ὑπνώτον εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὄρέων. Ὁ βράχος τοῦ Σέρ, ὅστις ἀνορθῶ μέχρι τοῦ μέσου τῆς λίμνης τὸ ἀκρωτήριόν του τὸ δασῶδες καὶ διερωγός, περικλείει ἐν τινι ἀγκῶνι καὶ προστατεύει ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τὰς πέντε ἢ ἕξ ἐπαύλεις, τὰς τριάκοντα οἰκίας καὶ τὴν ἀρχαίαν μονήν, τὴν μεταβληθεῖσαν εἰς ξενοδοχεῖον, ἐξ ὧν συνίσταται τὸ Ταλλουάρ. Τὸ χωρίον διασπείρεται μεταξὺ τῶν κατωφερῶν ἀμπέλων καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν καρυῶν. Ὅπισθεν, ὑψοῦται μίᾳ πρώτῃ ῥάχιδι ὄρους καλυπτομένη ὑπὸ φηγῶν καὶ δρυῶν· ἔπειτα ὑπεράνω μεγάλου ὄροπεδίου, ὅπου κυματίζουσι ἀγροὶ βροίξης καὶ βρώμης, βοσκαὶ καὶ ἑλατῶν δάση καλύπτουσι διὰ τῆς ἀμαυρᾶς ἢ λαμπρᾶς γλόης των τὰς ἀποτόμους ἐξοχάς, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ὁπίων ὁ Λανφόν καὶ ἡ Τουρνέτ διαγαφροῦσιν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰς ὑπὸ τοῦ ἡλίου χρυσιζομένους ὁδοντωτὰς ἐξοχάς των.

Κάτω, ἡ λίμνη ἐκτείνει τὰ κυανᾶ καὶ λεῖα ὕδατά της, ἐφ' ὧν ὀλισθαίνουσι ἀκάτια μὲ τρίγωνα ἰστία. Ἐν τῷ κυανῷ τούτῳ καθρέπτῃ αἱ λεῦκαι τῶν ὄχθων, αἱ τραχεῖαι κατωφέρειαί καὶ αἱ ἐπαλξοειδεῖς κορυφαὶ τῆς ἀντιθέτου ὄχθης ἠδέως ἀντανακλῶνται. Τὸ φῶς, διηθούμενον οὕτως εἰπεῖν δι' ὠραίων νεφῶν, χρωματίζει μεγαλοπρεπῶς τὸν κύκλον τῶν ὄρέων τὸν περιβάλλοντα τὴν *Ἀκραν τῆς Αἰμῆς*. Τὸ βαθύ πρασινὸν χρώμα, τὸ ἀμαυρὸν κυανοῦν, τὸ ζωη-

ρὸν ἰώδες, τὸ ἀργυρόχρουν φαῖον συγχέονται διὰ βαθμιαίων χρωματισμῶν μὲ τὸ κυανοῦν τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ φωσφορῶδες πρασινὸν τῶν ἀμπέλων. Ἐπὶ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς τῆς μεγαλοπρεποῦς ἄμα καὶ γλυκεῖας ὑπάρχει εἰρήνη βαθεῖα, διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τῆς κωδωνοκρουσίας τῶν χωρικῶν κωδῶνων, τῶν κελαδημάτων τῶν πτηνῶν καὶ τῆς διαβάσεως ἀμυξίου βραδέως συρομένου ὑπὸ βοῶν. — Ἐκεῖ πρέπει νὰ ὑπάγῃ τις διὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴν χαρὰν εὐτυχῶν ἐρώτων, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη πρέπει νὰ καταφύγῃ, ἂν θέλῃ νὰ καταπραύνη μεγάλην θλίψιν. Τὰ ἀρώματα τοῦ ἡδυσμοῦ καὶ τοῦ κοπέντος χόρτου, τὰ ὅποια φέρει ὁ ἀήρ τοῦ βουνοῦ, σὰς περιβάλλουσι διὰ γλυκεῖας θωπεῖας ἐνῶ συγχρόνως καταπραύνουσι τὰς πικρὰς ἀναμνήσεις καὶ ἐπουλοῦσιν ὡς βάλσαμον τὰς ἠθικὰς πληγὰς.

Προχθὲς συνήντησα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Τουρνέτ τρεῖς περιηγητὰς οἵτινες κατέβαινον μὲ τὴν ὀρεινὴν βακτηρίαν εἰς τὴν χεῖρα, μὲ τὸν σάκκον εἰς τὴν ῥάχιν καὶ τὸν πῖλον στολισμένον δι' ἀνθοδέσμης κυκλαμίας. Ἦσαν εὐκίνητοι, ζωηροὶ καὶ νέοι· ὁ πρεσβύτερος ἦτο μόλις εἰκοσιπενταέτης. Τοὺς παρατήρησα μὲ συγκίνησιν διαβχίνοντας, καὶ εἰς τὸ θέαμα τῆς εὐθύμου νεότητός των ὄλαι αἱ ἀναμνήσεις τοῦ εἰκοστοῦ μου ἔτους ἀνέβησαν εἰς τὴν κεφαλὴν μου. Ἐνθυμήθητι ὅτι κατέβαινον εὐθύμως τὴν αὐτὴν ὁδόν, μὲ ἀνη ἐπὶ κεφαλῆς, μὲ δύο ζωηροὺς φίλους· καὶ, καθὼς αἱ κορυφαὶ τῶν ὄρέων ἀντανακλῶνται ἐπὶ τῆς λίμνης, ἡ ἀνάμνησις τῶν παλαιῶν χρόνων παρέστη ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου ὡς ἀντικατοπτρισμὸς μὲ τὰς ἀκριβεῖς της μορφᾶς, τὰ χρώματά της, τὰ ἀρώματα καὶ τοὺς ἐνθουσιασμοὺς τοὺς ἄλλοτε.

Ἦτον ἐσπέρα πρὸ εἰκοσιπέντε χρόνων εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ χωρίον ὅπου ἐμέλλομεν νὰ διέλθωμεν τὴν νύκτα μετὰ ἐκδρομὴν εἰς τὰς ἀκρωρείας. Μόλις εἶχομεν εἰσέλθει εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ λεωφόρον τῶν καστανεῶν, ἧτις προηγείται τῆς Μονῆς, καὶ εἶδομεν ἐγεγθεῖσαν ἐκ τινος θρανίου καὶ βαδίζουσαν βραδέως πρὸ ἡμῶν ὑπὸ τὰ δένδρα νέαν καὶ ὠραίαν κόρην ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητι καὶ τῇ δόξῃ τῶν δεκακοκτῶ ἐτῶν της· ἦτο λευκὴ, θαυμασίᾳ τὴν διάπλασιν. Εἶχε πυκνὴν καὶ ξανθὴν κόμην πίπτουσαν ἐλευθέρως κατὰ βοστρύχους ἐπὶ τῶν θείων ὤμων της· ἡ μακρόπτυχος ἐσθῆς της, σαράνουσα τὴν γλόην μὲ τὴν οὐράν της διέγραφε κάλλιστα τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ἀναστήματος καὶ τὸ σφαιρικὸν τῶν ἰσχύων. Τὸ βᾶδισμά της ἦτο μεγαλοπρεπές, καὶ ὅτε, πρὸς τὸν ψίθυρον τῶν θαυμαστικῶν ἀναφωνήσεών μας ἐστράφη, εἶδομεν λεπτήν κατατομὴν πατρικίας μὲ χεῖλην ἐρυθρὰ καὶ ὑπεροπτικά, μὲ ῥίνα μικρὰν ἀνοιούσαν· μὲ ὀφθαλμοὺς διαυγεῖς καὶ ὑπερφάνους.